U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **A. M.,** zastoupen Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 9. 2010, č. j. 28 Az 4/2010 - 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Rejska **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 22. 9. 2010, č. j. 28 Az 4/2010 - 51, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 20. 1. 2010, č. j. OAM-263/VL-18-K01-2009, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona č. 352/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že se ztotožnil se závěrem ministerstva, že stěžovatelovy výpovědi byly nevěrohodné a účelové. Primárním důvodem jeho odchodu ze země původu byla možnost zajistit si zaměstnání v členském státě Evropské unie. Přestože stěžovatel označil svoji účast na místních volbách v roce 2005 a na demonstraci v roce 2008 za aktivní uplatňování politických práv a přesvědčení, nelze jeho „aktivity“ podřadit pod § 12 zákona o azylu, neboť při volbách bez pověření spontánně svážel starší osoby k volbám a na demonstraci v Jerevanu se šel podívat, jestli neuvidí nějaké známé. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by vedly ministerstvo k podrobnějším úvahám ve smyslu § 13 zákona o azylu. Krajský soud částečně přisvědčil námitce stěžovatele, že ve vztahu k § 14 zákona o azylu je správní rozhodnutí strohé, avšak v kontextu celého případu je dostačující. Důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu krajský soud neshledal,

protože v případě návratu stěžovatele do vlasti mu nehrozí nebezpečí a jeho vycestování nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost s odkazem na ust. § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s., protože má za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu i doplňkové ochrany. Do České republiky nepřijel podnikat, ale utekl z Arménie, aby se zachránil. Byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. V případě návratu mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající v ponižujícím zacházení nebo trestání. Reakcí na činnost stěžovatele při volbách v roce 2005 bylo bezdůvodné předvolání na policii, zadržení na dva dny, výslechy spojené s bitím a vyvíjením nátlaku na něj a následným opakovaným zadržování, bezdůvodným obviňováním a zraněním během zadržení. Uplatňováním politického práva je rovněž účast stěžovatele na demonstraci po prezidentských volbách v roce 2008, po které následovalo předvolání na policii, kde se stěžovatel dozvěděl o obvinění ze zabití policisty během demonstrace. Za nepřezkoumatelný označil stěžovatel závěr krajského soudu, že možnost hledat pomoc u kompetentních orgánů je reálná a odkázal na „informace o zemi původu“, protože není zřejmé, o jakou zprávu nebo zprávy se opírá. Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je rovněž závěr zpochybňující výpovědi stěžovatele. K námitce stěžovatele, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav a ministerstvo zaměňovalo osoby policisty H. a jeho spojence, vlivného politika H. A., krajský soud činil zjištění z internetu bez dokazování při jednání. Ke skutečnosti, kterou zjistil krajský soud z internetu, pak nedostal stěžovatel možnost se vyjádřit. Rovněž při jednání před krajským soudem nedostal slovo, aby mohl reagovat na konečný návrh ministerstva. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, jestliže přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„(...) natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být podle citovaného rozsudku také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv

pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů pro nedostatek důvodů zabýval v celé řadě svých rozsudků, např. ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupný na www.nsssoud.cz, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz a rovněž ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz. Vzhledem k citované judikatuře není důvodně namítaná nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, neboť z jeho odůvodnění je zřejmé, že odpovídá výše uvedeným požadavkům. Pokud krajský soud obecně odkázal na informace o zemi původů, lze z obsahu napadeného rozsudku dovodit, že se jedná o informace, které při svém rozhodování používalo ministerstvo ve správním řízení.

Pokud krajský soud odvozoval nevěrohodnost výpovědí stěžovatele z informací dostupných na internetu bez toho, aby provedl dokazování při jednání, jedná se zcela jistě o vadu řízení před krajským soudem. Krajský soud použil jako zdroj informace o tom, kdo je H. A. (A.), zpravodajský server novinky.cz. Učinil tak však mimo jednání, neboť z protokolu o jednání není patrné, že by bylo provedeno při tomto jednání. Stěžovatel tak neměl možnost se k této informaci vyjádřit. Její zjištění takovým způsobem je nepřípustné. Jinak by tomu bylo, pokud by soud odkázal na určitý text na webu v rámci své právní argumentace – v takovém případě nejde o zjišťování skutkových (a tedy nutně jedinečných) okolností, které budou subsumovány pod příslušné normativní pravidlo, nýbrž o opatření podkladu pro právní (normativní) úvahu soudu, která není jedinečná, vztahující se výlučně na daný konkrétní případ, nýbrž je jako pravidlo chování použitelné i na jiné obdobné situace založené na výkladu rozhodného práva. Obecně je vada spočívající ve zjišťování skutkového stavu mimo jednání obvykle vadou řízení před soudem, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a zpravidla se také z hledisek přijatelnosti kasační stížnosti bude proto jednat o důvod přijatelnosti. V daném případě jsou totiž všechna ostatní skutková zjištění, učiněná zákonným způsobem, již sama o sobě pro posouzení věci zcela dostačující. Proto otázka, kdo je H. A. (A.), pak je zcela nadbytečné a výše uvedená vada řízení nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

K další stížní námitce, že stěžovatel při jednání před krajským soudem neměl možnost reagovat na závěrečný návrh žalovaného, Nejvyšší správní soud uvádí, že ust. § 49 odst. 8 s. ř. s. stanoví, že na závěr jednání musí být uděleno účastníkům slovo ke konečným návrhům. Právo posledního slova ve smyslu § 217 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, nevyplývá však z úpravy soudního řízení správního, a nelze jej ani podpůrně dovodit z ustanovení o. s. ř., která lze přiměřeně použít.

K námitce stěžovatele ohledně nesprávného posouzení právní otázky existence důvodů pro udělení azylu, resp. doplňkové ochrany Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 6. 11. 2009, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, dostupný na www.nssoud.cz, v němž

uvedl, že „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákon o azylu*“ (pro týž závěr viz rozsudek ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90). Obdobně v rozsudku ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 – 80, zdejší soud uvedl: „*Azyl je specifickým právním institutem, jehož využití je zúženo na případy pronásledování či důvodných obav z něho, které uznává mezinárodní smlouva (Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 spolu s Protokolem z roku 1967), jež našla v rámci právního řádu České republiky odraz právě v příslušných ustanoveních zákona o azylu (§ 12 – 14) (...) Je pravdou, že ustanovení § 12 zákona o azylu stanovící důvody, pro něž lze azyl udělit, je třeba interpretovat v souvislosti s § 2 odst. 6 (původně odst. 4) téhož zákona, definujícím pojem pronásledování. Rovněž lze souhlasit i s tvrzením, že nositeli pronásledování mohou být i soukromé osoby či nelegální struktury, nejen složky státní moci. V případě stěžovatelů však jádro právního posouzení leží jinde. Nikoliv původci pronásledování (členové mafie rozhodně pronásledovateli být mohou, pokud státní moc není schopna a ochotna poskytnout občanu ochranu), ale důvody jejich počínání, jež u stěžovatelů vyvolává obavy o život, jsou pro rozhodnutí o udělení azylu podstatné.*“ V dané věci je ale z výpovědi stěžovatele zřejmé, že se v případě opakovaného šikanózního jednání nejedná o pronásledování složkou státní mocí, nýbrž o následky osobního konfliktu s někým, kdo je představitelem státní moci a kdo tuto moc může v určité míře zneužívat, nicméně ne natolik, aby vzhledem k poměrům v zemi původu mohl vytvořit takovým jednáním u stěžovatele důvod azylově relevantního pronásledování. Ostatně není ani zřejmá skutečná příčina tohoto konfliktu, když stěžovatel politické pozadí motivů jednání policisty H. označil pouze za svoji domněnku. Údajná obvinění jsou telefonicky sdělována otci stěžovatele, přičemž nedostavení se na policejní služebnu nespojuje stěžovatel s žádným negativním následkem. Při pobytu u svého přítele ani při přechodu státních hranic a kontrole cestovních dokladů se stěžovatel s žádnými problémy nesetkal.

Nejvyšší správní soud proto v souvislosti s tvrzením stěžovatele, že splňuje podmínky pro udělení azylu, odkazuje na rozsudek ze dne 11. 11. 2005, č. j. 5 Azs 114/2005 - 51, dostupný na www.nssoud.cz, v němž uvedl, že „*poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem... Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.*“

Ke snaze stěžovatele legalizovat si pobyt na území České republiky odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek č. j. 5 Azs 18/2008 – 83, ze dne 9. 6. 2008, dostupný na www.nssoud.cz, podle kterého snahu o legalizaci pobytu vyjádřenou žadatelem ve správním řízení, za situace, kdy žadatel primárně žádal o ochranu před pronásledováním, nelze žadateli vyčítat. Snaha po legalizaci může být důvodem sekundárním. V daném případě však stěžovatel žádá o poskytnutí mezinárodní ochrany primárně z důvodu legalizace pobytu na území České republiky.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) odměna ve výši 2100 Kč a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, celkem 2400 Kč.

Vedle odměny za uvedený úkon právní služby požadoval advokát odměnu za převzetí věci a první poradu včetně přípravu zastoupení. Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky náleží odměna za převzetí a přípravu zastoupení, je-li právní služba poskytována na základě smlouvy, zatímco je-li klientovi zástupce ustanoven, náleží podle písm. b) citovaného ustanovení odměna jen tehdy, byla-li uskutečněna první porada s klientem. Není-li tomu tak, není úkonem právní služby pouhé převzetí usnesení soudu o ustanovení zástupcem. Pokud však není z obsahu spisu zřejmé, že by se porada s klientem po ustanovení uskutečnila, tj. není zřejmé, že ustanovený zástupce učinil úkon právní služby, za který náleží odměna podle ust. § 11 citované vyhlášky, soud mu odměnu nepřizná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2005, č. j. 7 Azs 125/2005 - 37, dostupný na www.nssoud.cz).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu